

VAS-ÉS FÉM-MUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZAGOS SZÖVETSEGENEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
LÉFON 4-50-13

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUCUREȘTI, STR. CAZARMEI No. 11

Harcoljunk újult erővel a proletáriátus felszabadulásáért

Irtta: BARTALIS SANDOR

Ismét elérkeztünk a végtelen időnek egy újabb állomásához, az 1937-ik esztendőhöz. Szomorú, kietlen állomása ez a mai életnek. Innen nézünk vissza a letűnt esztendőbe és innen nézünk bele az ujba, ami következik és nem tudjuk, mit tartogat számunkra a jövő. Ha a múltak emlékeit és a világ jelenkori eseményeit idézzük emlékezetünkbe, egy szörnyű sötét világ keretei tárulnak szemünk elé. Mintha a pokolnak minden szörnyetege láncairól elszabadulva tépné, kinezná az emberiség millióit.

Ugy tűnik, mintha az ember csak arra született volna, hogy soha jó és nyugodt napja ne legyen, hogy a szenvedés és gyötrődés legyen osztályrésze ezen a földön, hogy számára az élet egyetlen gyönyörében soha része ne legyen. És elszomorító, hogy ebbe a sorsba sokan bele is nyugosznak, mondván: nincs más tennivaló, mint belenyugodni az adott helyzetbe, mint változhatatlanba. Embertömegek ilyen gondolkodása mintegy Isten csapásaként nehezedik nemcsak az egyes emberekre, hanem az egész dolgozó társadalomra, mert ha nem így gondolkoznának, akkor nem marcangolnák ma milliók egymást, hanem, mint a kultúra és civilizáció korszakának letéteményesei, egymást megértve és támogatva élnének ezen a földön emberiséges életet. Sajnos, vannak tömegek, amelyek nemcsak belenyugszanak a mai helyzetbe, amelyek csak átkot és poklot jelent számukra, hanem támogatják, eszközként dobják oda magukat azoknak, akiknek éppen a mai világrend ad alapot a jólétre és arra, hogy embertársaik millióit kihasználják és igába hajtsák. A tudatlan, tunya tömegek az okai a saját és embertársaik szenvedéseinek.

Mennyivel másképp volna minden, ha minden egyes ember tudná, hol a helye, ahol saját boldogulását megtalálja és nem ott keresné, ahol éppen az ellenkezőjét találja meg.

Azonban a fenti tények bármennyire is igazak és bármennyire is sötét az égboltozat fejük felett, mégis van egy reménysugár: a szocializmus. Mert a szocializmus évtizedes tanítása folytán, a társadalmi rétegek nem minden része tartozik a tudatlanságban és sötétségben botorkálók közé. Van egy hatalmas tábor, az osztályharc alapján álló szervezett munkásság, amelynek van hite, reménysége és meggyőződése, hogy ezt a helyzetet meg lehet és meg kell változtatni. Nem lehet örökkévaló az igazságtalanságon alapuló társadalmi rendszer. És a szervezett munkásságnak ezen sziklaszilárd hite és meggyőződése alapján, van bátorsága felvenni a harcot elnyomóival szemben, egy jobb és boldogabb élet megteremtéséért, a szocializmus győzelemre jutásáért.

Társadalmi életünk harcokkal van tele. Országhatárokon belül és azon túl, emberek, pártok, fajok, sőt egy nemzethez tartozók élet-halál harcot folytatnak egymással szemben. És ezek a különféle színezetű és formájú harcok azt a látszatot keltik, mintha babiloni helyzet volna az emberek között. Nem. Ezek a világ minden sarkában megnyilvánuló harcok, nem annak a jele, hogy az emberek nem tudják, vagy nem akarják megérteni egymást — ezt csak a hozzá nem értők, vagy felületes szemlélők mondhatják. Hanem arról van szó, hogy két ellentétes világnézet harcol egymással szem-

ben, a világ gazdasági és politikai hatalmának birtoklásáért. Egyfelől áll a tőkés osztály, az ő, összes gazdasági és politikai eszközeivel, másfelől áll a proletáriátus, a kizsákmányolt, a nincstelenség jogfosztott osztálya. Minden harc, ami van ma a világon, e körül fordul meg.

A két tábor közötti harc nem mai keletű. Évszázadok óta folyik az elnyomók és elnyomottak közötti harc és ha az évszázadok folyamán más és más formában is, de az osztályharc mindig fennállt. Azért mondta Marx Károly, hogy: „Az eddigi társadalmak története nem egyéb, mint osztályharcok története”. Ezekben a harcokban tengernyi vér folyt már az idők folyamán és valljuk be, hogy — bár az igazság az elnyomottak oldalán van — mégis a számra nézve kisebb kapitalista osztály van felül, mert a nyers erő birtokában lévén, mindig el tudta nyomni a feltörekvő munkásosztályt. Éppen ezért a munkásosztály ma már nem a fegyveres erőre támaszkodva vívja harcát, hanem a szervezett szellemi erőt állítja szembe az uralkodó osztállyal. A proletáriátus sorsa nem a szűk körű érdekektől elhatárolt szellemi erő eszközével a városban, a megyék és a parlamentek meghódításával, a politikai és a gazdasági hatalom birtokában jut és ez vezet azután a végső és biztos felszabaduláshoz.

A kapitalizmus erőlködik, hogy ezt a szervezett szellemi erőt megsemmisítse, mert az tényleges veszélyt jelent részére. Tunya és tudatlan tömegekből védőgárdát szervez a maga számára, fasiszta és más elnevezés alatt. A börtönbe juttatja azt, aki szót emel a jogtalanság ellen. Mesterséges eszközökkel a gyűlölet magvait hintik el a könnyen hívők között. Hazza és nemzetellenesnek tüntetik fel a szervezkedésünket. Amíg ők szemrebbenés nélkül követnek el állam és hazaellenes cselekedeteket úgy gazdasági, mint politikai téren.

Szemünkre vetik, hogy internacionalisták vagyunk. Igen, azok vagyunk, de azért hazánknak hasznos és dolgozó tagjai vagyunk. Internationalizmus alatt mi azt értjük, hogy élni akarunk, de élni hagyjuk minden más nemzetnek fiait is. Tehát az igazi testvériség alapján állunk. A szervezett munkások a kulturát, a haladást, a tudományt az emberiség közkincsévé akarják tenni. Kiakarjuk irtani a gyűlöletet az emberek lelkéből az ország határain belül és az ország határain túl. Politikai szabadságot és gazdasági felszabadulást akarunk minden ember számára ezen a földön, hogy a háborus öldöklésnek minden szikráját kiöljük a népek lelkéből. Ez a mi nemzetköziségünk.

A társadalmi rend felforgatóinak kiálltanak

ki benünket. Igen, nem tagadjuk, mi a mai társadalmi rendszerért nem lelkesedünk, ezt meg akarjuk szüntetni és ehelyett egy másikat, egy igazságosabbat akarunk felépíteni. Mert lelkesedhetünk-e egy olyan társadalmi rendszerért, ahol az élelmiszerfőnökségek mellett éhező tömegek vannak, ahol a tömött ruha- és cipőüzletek előtt rongyos és meztlábos emberek ácsorognak, ahol a munkások palotákat építenek, míg nekik nincs hova fejüket lehajtani. És lelkesedhetünk-e egy olyan társadalmi rendért, amelyben még életerős munkások, ifjak és családapák milliói éveken keresztül nem dolgozhatnak, hanem létlenségre és nyomorúságra vannak kárhoztatva, — munkanélküliek.

Nemcsak mi, a tulsó oldalon is érzik, elismerik a bajokat. Sokat irnak és beszélnek róla. Beszélnek betegről, gyógyszeréről, csak a nagybeteg, az emberiséget nem hajlandók meggyógyítani. A mai rendszert tűzön-vízen, erőszakkal és minden elképzelhető eszköz igénybevételével fenn akarják tartani. Pedig a mai kapitalista társadalmi rendszeren belül nincs gyógyír a világ sebeire. Egyetlen gyökeres és biztos megoldás: a mai rendszer helyébe megteremtteni a kollektív szocialista társadalmi rendszert.

Amikor az új év küszöbén mérlegre tesszük az elmúlt év harcainak és küzdelmeinek eredményét, talán egyesek előtt úgy tűnhetik, hogy a mérleg a kapitalizmus javára és a proletáriátus hátrányára billent volna. Pedig nem úgy van. A harcok, bár váltakozó eredmények kibontakozását mutatják, azonban a harcokat előidéző okok nem szűntek meg és amíg azok meg nem szűnnek, addig nincs vége a harcnak. A társadalmi harcok okai oly mélyen járók, hogy azok állandó ellentétek fennállását parancsolják. Tehát mindaddig folyik az osztályharc, amíg kizsákmányoló és kizsákmányolt társadalmi osztályok vannak. És ez a harc nemcsak azért fog a proletáriátus győzelmével végződni, mert ők így akarják, hanem mert a mai rendszer tarthatatlanná vált, idejét multta, amit egy új rendszer kell felváltson és ami még akkor is elkövetkezne, ha ezért nem harcolnának a proletárok, mert társadalmi életünk a kollektív társadalmi rendszer felé halad. De a kizsákmányolt és meggyötört proletáriátusnak kötelessége harcolni, hogy siettesse a maga osztályának politikai és gazdasági felszabadulását. És ebből a nehéz küzdelemből Románia vas- és vegyipari munkássága is ki kell vegye részét és pedig kettőzött erővel, mint a multban, mert erre kötelezi saját osztályérdeke.

A PRAHOVAVÖLGYI MUNKÁSOK KONFERENCIÁJA

A prahovavölgyi munkások 1937 január 24-én konferenciát tartanak Bukarestben a „Casa Poporului” helyiségében, Str. Izvor, 37. szám alatt.

A konferencia tanácskozási azok a kérdések képezik, amelyek a munkások gazdasági helyzetével, a szervezkedési mozgalommal, a munkafeltételekkel, kollektívszerződésekkkel és munkanélküliséggel vannak kapcsolatban.

A prahovavölgyi szakszervezetek vezetőségei utasítatnak, hogy ez ügyben szükséges lépések tegyék meg.

Boldog újévet
Kívánunk szak-
társainknak és
jóakaróinknak,
elleneségeinknek
pedig azt amit
ők nekünk!

A drágaság és az adó

Az év végén mindenki számadást csinál, mit végzett, mennyire haladt az elmúlt esztendőben. Egyének, intézmények egyaránt el kell végezzék ezt a számadást, mert abban nemcsak a végeredmény, hanem a körülmények is, amelyek az eredményt szolgáltatják, egész sereg következtetésre nyújthatnak alkalmat.

Mi ezekben a sorokban a munkásság életszínvonalának alakulásáról adunk számot, ahogy az 1936-ban alakult. A végeredményt nagyon könnyű megállapítani: a munkásság életszínvonalát az élelmiszer, ruházati és más szükségleti cikkek folytonos drágulása következtében alább süllyedt. Az árak különösen nagyarányú emelkedéséről ez évben nem beszélhetünk, de például az Argus életszínvonal-indexe, amely tudvalevően nagyon is szűk térre szorítkozva vizsgálja az árhullámzást, 1936. januártól november végéig 3.2%-os átlagos életszínvonal süllyedést állapít meg. A beállott drágulás azonban a tömegfogyasztást szolgáló egyes árucikkekénél sokkal nagyobb. Így például az Argus-index szerint az 1936. januári árakkal szemben novemberben a főzöliszt 6.6%-kal, a hus 12%-kal, szövetruhák 7%-kal, fehérneműk 6.6%-kal, a cipőárak 12%-kal, a tűzifa 7%-kal drágult.

Három év óta folytonos drágulás fokozza a fogyasztók gondjait. 1934. januártól számítva a beállott drágulás 30%-ra rug. Ezzel szemben a kollektívszerződések megkötésekor elért béremelések 1934-ben átlagban 7%-ot tesznek ki, de egyes termelési ágakban ugyancsak a kollektívszerződések megkötésekor a munkások 6% átlagos bércsökkenést szenvedtek, ami joggal arra enged következtetni, hogy a bérek országos viszonylatban csak itt-ott és vajmi kevésbé javultak. 1935-ben a kollektívszerződések átlagban 12% bérjavítást eredményeztek, 1936. első felében még ennyit sem.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy az utolsó három évben az életszínvonal 15–20%-kal csökkent. Nem tekintheti senki túlzásnak, ha ehhez hozzáadjuk az 1930–33. években, a krízis legviharosabb éveiben elszenvedett életszínvonalcsökkenést is, amellyel odajutunk, hogy 1929-től számítva 40–45%-os életszínvonalcsökkenés tárul elénk.

Hogy mily nyomort és mennyi nélkülözést, szenvedést takarnak ezek a megállapítások, arról külön cikkben kell majd írjunk. Most arra szorítkozunk, hogy kimutassuk, mily okok fokozzák a drágaság emelkedését, akkor, amikor egyébként a gazdasági helyzet javulásáról beszélhetnénk. Különösen az élelmiszerárak emelkedése indokolatlan, mert ez évben a mezőgazdaság az 1935. évi helyzettel szemben átlagban 30%-ot meghaladó bővebb termésnek örvendett. Ez a nagyszerű eredmény a földművesrétegek jövedelmét az eddig eszközölt számítások szerint 16%-kal megjavította.

Rövid kutatás után megállapíthatjuk, hogy a drágaság ez évben a fogyasztási adók fölemelésének és a spekuláció következményeként jelentkezett. A spekuláció kiindulási pontjait a nemzetközi piacon beállott áremelkedések, a fokozott kereslet, majd az ősz elején a francia frank átértékelése nyomán bekövetkezett nemzetközi pénzügyi manipulációk szolgálták. Franciaországban és a többi nyugati országokban a pénzügyi manipulációkat egész sereg oly kormányintézkedés előzte meg, amelyekkel a spekulációknak eleve gátat vetettek, nálunk azonban csak beszélték és írták ily intézkedésekről, de a cselekedetek elmaradtak.

A drágaság növelésének egyik és fontosabbik okozója a fogyasztási adók emelése. 1936. első 7 hónapjában az államnak fogyasztási adókból 4 milliárd 494 millió lej bevétel volt, míg ugyanez idő alatt 1935-ben fogyasztási adókból az állam 3 milliárd 737 millió lejt vételezett be. Ez évben tehát a fogyasztótömegek 757 millió lejjel adóztak többet az államnak, mint 1935-ben. Ha már egész sereg tömegáru eladási árának 30–50%-a fogyasztási adó, amelyet főleg a városokban és ipartelepeken élő munkásokkal, tisztviselőkkel és más kisegisztenciák fizetnek, mint adót az állam számára.

A közvetett megadóztatásnak ez a végsőkéig fel-fokozott aránya világot vet a jelenlegi kormány

reakciós adópolitikájára, amely az államnak a fegyverkezés révén megnövekedett kiadásait teljes egészében a szegény dolgozó tömegek rovására biztosítja. Hogy mily arányban növekedtek a nemzetvédelmi beruházások költségei, arról fogalmat alkothatunk abból, hogy amíg 1935. első hét hónapjában az állami költségvetésből hadsereg felszerelésre 300 milliót fordítottak, addig 1936. első 7 hónapjában ugyanezek a kiadások 1 milliárd 318 millió lejt tettek ki. És hogy ezt a többletkiadást a kormány a szegény néprétegek élelmiszer, ruházati és egyéb szükségleti cikkeinek fokozott megadóztatása révén, kizárólag ezen a réven kívánta fedezni, az kivüláglik abból is, hogy amíg 1935-ben az egyenes adókból a bevételek 2 milliárd 293 millió lejre rugtak, ez az összeg 1936. első 7 hónapjában 2 milliárd 241 millió lejt tett ki, vagyis 52 millióval kevesebbet. Az egyenes adókból származó bevételek csökkenése viszont kizárólag a mindenfajta tőkéséssel szemben alkalmazott kiméletes elbánás következménye. Ez az, amit osztálypolitikának neveznek, ez az,

ami a tőkés osztály kiméletlen, önző gazdálkodását jellemzi.

A fogyasztótömegek, de különösen a munkások, tisztviselők tömegei a szervezethez és összetartás fegyvereivel megvédelmezhetnék érdekeiket, kiharcolhatnák a bérek megfelelő fölemelését, ha — a kormány önző osztálypolitikája nem használná fel a rendelkezésére álló erőhatalmi eszközöket arra, hogy minden védekezését a dolgozó osztálynak lehetetlenné tegye. Jó szolgálatot tettek ennek a kormánypolitikának a Cuza-Goga-Codreanu-féle fasiszta mozgalmak, de különösen szolgálta a célt az ostromállapot, a cenzúra, a gyülekezési és szervezkedési szabadság hatósági korlátozása.

Az öntudatos szervezett munkások tisztán látják az őket körülvevő viszonyok okait és okozatait. Tisztán látják azt is, hogy ezeken a viszonyokon mégis csak a szervezethez és összetartás erejével lehet javítani. Ezért rendíthetetlen meggyőződéssel folyik tovább a felvilágosító és szervező munka és végül is megte-remtjük azokat a hatalmas szakszervezeteket, amelyek gátat vetnek az árdrágító spekulációknak, de a polgári kormányok önző osztályvédelemből hajtott adópolitikájának is. (e)

Törődjünk az ifjúsággal

Manapság az ifjúság cselekvően nyúl a történelmi eseményekbe. Azokban az államokban, amelyekben diktátorok uralkodnak, szándékosan és alapos megfontolás következményeként fontos szerepet juttatnak az ifjúságnak az állami életben. Elhűtik vele, hogy ő a nemzet kovásza. Egyenruhába bujtatják és akarat nélkül való eszközzé drilloirozzák. Meggyőződésévé teszik, hogy az apák bűneit az eddig követett életmódtól való tökéletes eltéréssel és különös cselekedetekkel kell eltörölnie, aminek következtében a fiatalemberben bizonyos faji önérték, sőt önteltség érzete támad, ami egykor majd igen rossz eredményre vezet.

Nem jutott mindenki annak tudatára, hogy a fasiszmus és a túlzott nacionalizmus, nemzedékek harca. A fiatal nemzedék támad az erősebb nemzedék ellen, amelyet ki akar vetni állásából. A fasiszta és a nacionalista politikai mozgalmak lököereje részben azon alapszik, hogy az ifjúságnak érvényesülésre való törekvését ügyesen a maguk és céljaik számára használják ki. Vessünk számot magunkkal és lássuk, hogy azok a tényezők, amelyek a demokratikus országokban a hatalom bizonyos részével rendelkeznek, egészen ártatlanok-e a dolgok ily irányú fejlődésében? Nem tehetnek-e ezek a tényezők arról, hogy az ifjúság sorában ily irányú fejlődés jelentkezik?

Elkomorodott arccal kérdezi a mai ifjúság, hogy munkanélküliségre van-e minden időkre kárhóztatva? Munka helyett legjobb esetben segélyt, vagy azt sem, hanem alamizsnát kell-e kapnia? A demokratikus országok télenül nézik, hogy az ifjúságok elkeseredetten dugták össze a fejüket és vitatták, hogy milyen államrend az, amely ezt az állapotot eltűri. Így hullott a mag a talajba, ahol csirázni kezdett, később kihajtott és végül a fejünkre nőtt. A fiatalok jogosan tiltakoznak erélyesen az ellen, hogy mint munkanélküli élje végig életét. Mivel ezzel a ténnyel nem vetettek kellő módon számot, azért keletkeztek azok a kellemetlen körülmények, amelyek több országban váltak nyilvánvalóvá.

Hányszor hallottuk, hányszor ismételtük magunk is: Akié az ifjúság, azé a jövő! Levonta ebből a következményeket mindenki, akinek le kellett volna vonnia? Ugyebár nem? Azonban véleményünk szerint azt, amit elmulasztottunk, vagy elmulasztottak mások, még lehet pótolni. Iparkodjunk az ifjúsághoz hozzáférközni, kíséreljük meg lelkiéletüket megfejteni. Gondoljuk meg, hogy az, amire a mi ifjúságunk idején törekedtünk, egészen eltér attól, ami ma foglalkoztatja a munkásifjúságot. Ha ezeket a problémákkal tisztába jövünk, rátalálunk az ifjúság kérdésének megoldására.

Mi már tanonckorunkban kezdtünk lelkesedni azokért a célokért, amelyekhez az eljutást a szakszervezet maga elé tűzte. Kora ifjúságunkban szinte faltuk a szocialista fölvilágosító röpiratokat, füzeteket és könyveket. Eb-

ben a szellemi és agitációs működésben mély kielégülést éreztünk. Életcélunknak vallottuk az ilyen irányú tevékenységet. Való-e, hogy mostanság teljesen megváltozott a helyzet? Igaz lehet, hogy az ifjúság a mi egykor elfoglalt álláspontunkról úgy nyilatkozik, hogy az túlélté önmagát? Tudjuk, hogy a mi ifjúságunk óta sok minden megváltozott. A világtörténelem hétmérföldes csizmákkal rohogott tova, előre, régi hagyományokat a pokol fenekére zudított és új eszméket léptetett előtérbe. Azonban, hogy a mi eszméink teljesen elavultak volna, lehetetlenség.

Nem hisszük! Éppen ellenkezően: azt látjuk, hogy a társadalmi viszonyokban a mi fiatalunk óta nem történt sok változás. Még mindig magánkézen vannak a termelő eszközök és még mindig sokkal nagyobb azoknak a száma, akiknek nincs egyébük, mint a munkarejük. Az üzemekben csak a legszükségesebb javításokat eszközölték. Az emberek túlnyomó nagy száma még mindig függő helyzetben van és a láthatatlan gazdasági fejlődés eredményeként van kiszolgáltatva. A gyárakból és a műhelyekből még mindig az árak óriási tömegei áradnak ki, anélkül, hogy vevőt találnának. A szántóföldeken nő és megéri a természet áldása, amivel nem tudják, mitevők legyenek. Vagyis mindaz, amiről mi, öregek, ifjúságunkban megállapítottuk, hogy azon javítani kell és aminek a megváltoztatásáért minden erőnket latba akartuk vetni, ma is megoldatlan probléma. Egész nemzedékeknek ma is meg kell fejtetniük minden erejüket, ha el akarják érni azt, amit mi ifjú korunkban önmagunk és embertársaink javára el akartunk érni.

Az erre irányuló törekvés és csakis ez a törekvés lehet a mai ifjú nemzedék feladata. Csak annak kell a módját megletnünk, hogy a fiatalokban lelkesedést keltsünk ez iránt a cél iránt és eloszlassuk azt a frázisködöt, amelyet a fasiszmus és a nacionalizmus vont köréje. Rendkívül sok a tennivalónk, ha ezt elakarjuk érni. Az ifjúságnak nem szabad azt éreznie, hogy tovább akarunk megmaradni a helyünkön, mint ameddig arra szükség van. Meg kell az ifjúságnak értenie, hogy nem mi akarjuk elvonni működésének a talaját. Meg kell ölnünk azt az érzést, hogy munkanélküli marad mindörökké. És el kell töltenünk az ifjúságot azzal a gondolattal, hogy olyasmire hivatott, aminek elvégzésével kielégülést szerez önmagának és összes embertársainak.

K I Z Á R Á S

A Bucuresti-i helyicsoport vezetősége 1936 december 3-án tartott ülésén az alapszabályok 10-ik paragrafusára a) és b) pontjainak alapján kizárta a csoport tagjai sorából Ábrahám Bernát, Trandafirescu Constantin és Mathias Ludovic tagokat.

Nevezettek kizárása a szakszervezeti fegyelem súlyos megsértése miatt történt.

Helyicsoport Vezetősége.

Munkarend vagy kollektívszerződés

A különböző vállalatok munkaadói érdekes akciókat indítottak, hogy a meglévő kollektívszerződéseket, a munkakonfliktusokat szabályozó törvény 42. cikkének rendelkezése alapján, munkarenddel helyettesítsék.

A cluji villanytelep, vízmű, autótaxi sofförök munkaadói, a Resita-i villanytelep, a moreni „Astra“ petroleumtelep igazgatósága, az állami dohánygyárak és monopol termékek központi igazgatósága C. A. M., továbbá bányavállalatok és más üzemek, jóváhagyás végett beterveztették munkarend szabályzatukat a Munkaügyi minisztériumba. Ezekben a munkarend szabályzatokban bentfoglaltatnak az illető munkások munkabérei és munkafeltételei is.

Lássuk tehát a fent megjelölt törvény 42-ik cikkének rendelkezéseit.

„Mindazokban az üzemekben, amelyekben a döntőbíróóság kötelező, az illető munkaadók, vagy igazgatóságok kötelesek, hogy a törvény alkalmazásától számított, legkésőbb 6 hónapon belül, egy a munkafeltételeket és munkabéreket fogláló szabályzatot léptessenek életbe.

E szabályzatok a Munkaügyi Minisztériumhoz terjesztendők fel, amely, miután az ügyben érdekelt munkaadó- és munkás szervezeteket meghallgatja, módosítás nélkül, avagy azon módosításokkal, amit célszerűnek tart, jóváhagyja.

A törvény életbeléptetése óta elmúlt már nemcsak 6, hanem 192 hónap, vagyis 16 év és csak most akarják a munkaadók igénybe venni a törvény eme irányu rendelkezését. A munkarend szabályzatainak életbeléptetésével, az az elgondolás vezérli a munkaadókat, hogy a meglévő kollektívszerződéseket hatályon kívül helyezik és a jövőre vonatkozó kollektívszerződések megkötését lehetetlenné teszik. A munkarend szabályzatok életbeléptetésével még az a szempont vezérli a munkaadókat, hogy így a munkafeltételek és munkabérek örök időre rendezést nyertek és a munkások nem nyithatnák meg többé az utját a munkafeltételek és munkabérek megjavítását célzó törekvéseknek.

Azonban vizsgáljuk meg a helyzetet jogi alapon is. A munkakonfliktusokat szabályozó törvény 42. cikkének ideiglenes jellege volt. A törvény életbeléptetése alkalmával 1920-ban, nem volt egy másik olyan törvény, amely meghatározta volna a munkaadó és munkás közötti munkaviszony rendezésének szabályát. E 42-ik cikk ideiglenes mivolta kitűnik ugyancsak e törvény 16-ik cikkének rendelkezéseiből, mely szerint bizonyos kategóriákba eső munkaadók munkakonfliktus esetén kötelező döntőbíróóság alá tartoznak. A munkaszerződésekről szóló törvény 104. cikke kategorikusan kimondja, hogy a békeltető tárgyalásokon felvett jegyzőkönyvek, valamint oly döntőbíróósági döntések, amelyek munkakonfliktust rendeznek el, kollektívszerződéseknek tekintetnek. Ennélfogva egy kötelező döntőbíróóság alá tartozó üzemnek nem lehet egy és ugyanazon időben két féle munkarendszere. Nem lehet egyszerre munkarend szabályzat és kollektívszerződés is.

A fennálló törvénykezésünk alapján a munkarend szabályzatának semmi gyakorlati értéke nincs, mivel nem egy meghatározott időpontra bír érvénnyel és így bármikor fel lehet rugni egy törvényes munkakonfliktus megnyitásával. Ebben a helyzetben a munkarend szabályzat át kell adja helyét a kollektívszerződésnek. Ennek ellenére a munkaadók egy elavult törvényszakaszhoz kötik magukat, amely a munkástörvénykezés fejlődésével, a kollektívszerződés létezésének jogosságával és a munkakonfliktusokat szabályozó törvény szellemével szemben elvesztette minden létjogosultságát. Így érthető meg, hogy a Munkaügyi Minisztérium elutasította a Cluji-i villamosmű és autótaxi sofförök tulajdonosainak munkarend szabályzatát és utasította a feleket, hogy kövessék a békeltető tárgyalások és döntőbíróóság utját.

A munkarend szabályzatok bevezetésével kapcsolatban elakarják egyszersmind törölni a munkaadók azokat a vívmányokat, amelyeket a kollektívszerződések kapcsán szereztek meg a munkások. Egyébként a munkarendnek kaszárnya szelleme van. Sőt maga az elnevezés is

a kaszárnya bélyegét hordja magán. Ez a kaszárnya szellem ellentétben áll a munkasabadságának szellemével.

A munkában nemcsak a nyers fizikai erőre, hanem az észre is szükség van. Az észnek ugyszólván számtani működésével nem fér össze a kaszárnya szellem. A munkás úgy érzi, hogy hasznos alkotó elemet képez úgy a munkaadó, mint a társadalom javára. Értékeket termel nemcsak két keze munkájával, hanem agyműködésének segítségével. Ilyen föltételek mellett a munkarend szabályzat utján meghonosítandó kaszárnya szellemet nem tűri. Emberi méltóságának alulinak tartja.

A kollektívszerződés azonban egészen más valami. A munkafeltételek és munkabérek a felek egymással való megegyezéséből, vagy legrosszabb esetben a döntőbíróósági határozatból születnek meg.

Még abban az esetben is, amikor a kollektívszerződés pontjai nem elégitik ki az illető munkások igényeit, mégis ezek igyekeznek betartani a szerződés pontjait arra törekedve, hogy a lejárát alkalmával jobb rendelkezéseket tartalmazó kollektívszerződést kössenek. Ma már a munkaadó nem lehet egy önkényes zsarnok a munkásai felett.

Akarva, vagy nem akarva, tudomásul kell vegyen bizonyos jogokat a kollektívszerződések és a törvények szerint.

Bármilyen önkényes is legyen a munkaadó, a munkás megtudja nyitni a lehetőségek utját, hogy jogainak érvényt szerezzen. Minden csak az öntudat fokától függ. Függetlenül attól, hogy a szakszervezetnek öntudatos és lelkes harcossá legyen. Egyéni utakon szervezeten munkás nem boldogulhat.

A szervezett munkás mindig háta mögött érzi szervezett társainak szolidaritását és az ebben rejlő erőt, ezért bátran küzd jogainak érvényesítéséért.

A munkaadók eme akciója, hogy a kollektívszerződéseket kaszárnya szellemű munkarend szabályzatokkal helyettesítsék, már eleve sikertelen fáradozás, mert ezen törekvésük nélkülözök a törvényes alapot, valamint a létjogosultságot.

A romániai vasipar koncentrációja

A tőke koncentrációja az a jelenség, amelyet mi szocialisták Marx tanításaiól jól ismerünk. Romániában is megindult a tőke koncentrációjának folyamata, különösen a vasiparban. A háborus veszedelem maga után vonja a hadseregek modern felszerelését, minek következtében a hadiipar hatalmas fejlődésnek indult.

Igy magyarázható meg a nemzetközi tőkének a romániai vasipari üzemekben való bevonulása, amely az itt lévő Resita, Malaxa, Astra vagongyár üzemi tőkéjét is koncentrációra kényszeríti. A „Wackers-Armostrong“ és „Skoda“ üzemek egymás között megegyezésre jutottak a romániai piacra vonatkozóan. „Wichers-Armostrong“ kivonult a resitai vállalatból, hogy helyét a Skodának adja át.

Skodának a resitai üzemekben való bevonulásával egy szorosabb közreműködés valósult meg a Malaxa gyárral és ebben az érdekkörben az „Astra“ vagongyárat is beolvasztották. Malaxa Zernesten még egy új csőgyárat állít fel, amelynek érdekében az állam 130 millió lejti nyújtott Malaxának az aranykészlet újraértékeléséből származó nyereségből.

A romániai nehéz vasipar koncentrációja Wickers - Skoda - Malaxa szentháromságának védnöksége alatt, befejezett tény és ennek következtében a nehéz vasipar elérkezett szervezkedési fejlődésének legmagasabb fokához.

Amíg a romániai vasipar a nemzeti és nemzetközi kapitalizmus érdekeinek megfelelő változáson megy át, amíg a Malaxa e koncentrált vasipar legfőbb fejévé nőtte ki magát, addig Malaxa bérmunkásai a legbarbárabb eszközökkel akadályoztatnak meg abban, hogy törvényes keretek között szervezkedjenek. A nyo-

mort tovább nem bíró munkást, aki béremelést kér, lázitonak és bolsevikinek tekintik és ki-méletlenül kidobják a gyárból.

Malaxa ur nem akarja elismerni az ország meglévő munkástörvényeit, nem akarja elismerni a munkakonfliktusok rendezésére felállított hatósági közegeket. A koncentrált vasipar fejlődési foka és az ezen vasipari üzemek munkásainak középkori bánásmódja között fennálló kirívó különbség azt mutatja, hogy egy beteg helyzettel állunk szemben, még ezen üzemek érdekeinek szempontjából is.

Malaxa ur eljárása egy egészségtelen és veszéllyel telített helyzetet teremt, mert a kapitalizmus legvégsőbb kifejlődésének közepette, rabszolgákkal és nem polgári jogokat élvező szabad munkásokkal akar dolgoztatni, akik a termelésben egyenlő feleknek tekintessenek.

Sikerült tehát Malaxának a Wickers-Skoda támogatását megnyerni és jogában áll tehát elhigye magáról azt, hogy ő egy teremtő kapitalista, hogy győzedelmeskedni tudott más kapitalisták fölött, akik nem voltak képesek a vasipari koncentrációt megvalósítani. *De nefelejtse Malaxa ur, hogy az üzemeiben dolgozó munkások ezrei a legsötétebb nyomorban tengődnek, hogy a munkások 10 és 12 óra helyett csak 8 órát akarnak dolgozni és azt akarják, hogy nekik is legyen szabadidejük élvezni a kultura és civilizáció eredményeit.*

Ne felejtse el Malaxa ur, hogy a munkások fizetett pihenő szabadságot akarnak, úgy, amint a törvény ezt nekik biztosítja és amit Malaxa sohasem tartott tiszteletben.

Hogy a törvények rendelkezései alapján a munkások szabad akaratból szervezkedni akarnak, mert tudják, hogy ahol szervezettek, ott jogaikat és emberi méltóságukat tiszteletben tartják.

A szervezett munkás — mennyiségileg és minőségileg — többet és jobbat termel, mint a ki-uzsorázott, agyonéheztetett szervezeten kuli.

És ha Malaxa ur katólikusabb akar lenni a pápánál és reakciósabb mint Wickers és Skoda a saját országaikban, akkor majd viselni fogja a munkástömegek nyomorából származó elhá-rihatóan következményeket, amelyek felszínre jutnak a világ bármely sarkában is, ha nem tartják számon a tömegek jogait.

A vasipari kapitalizmus koncentrációja romániai gazdasági életének egyik legfőbb eseménye. *Rámulatunk, hogy ez az esemény a mai körülmények között nem jelent semmi jót a munkástömegekre nézve. Közérdek volna, a mi megállapításainkat figyelembe vegyék.*

Bodeaux és a selyemhernyó

A természettudományi ismertetést bizonyára elengedik olvasóink. Azt pedig mindenki tudja, hogy a selymet nem a japánok készítik, hanem a helyemhernyók. A japánok dolgoztatnak a selyemhernyóval, már mint a munkások, a japán selyemtröszt számára csak üzlet az egész, összevásárolja, földolgozza és világgpiacra dobja. *Üzlet, kis selyembogárka. Kis selyemföldolgozó proletárleány.*

Már korábban irtak róla: kísérleteznek Japánban, hogyan lehetne gyorsabbá, alaposabbá tenni ezeket a konzervatív selyemhernyóknak a munkáját, kétszerannyi selyem, félszerannyi élet, — haláldömping a világversenyben... Ugy szóltak a hírek, hogy a selyembogarakat villanyárammal telített dróthálóval veszik körül és a villanykorbács hajítja, kergeti, egészen a kétségbeesésig a selyemhernyót és halálos izgalmában bőségesen árasztják kincüket a selyemmirigyek. És hát a selyem az, aminek értéke van, — mit ér egy selyembogár? Lepkék bőven ontják az utódokat... Mintha Madách rabszolgájának rémkiáltását hallanók:

*Miért él a pór? A gulához követ
Hord az erősnek, állitván utódot
Jármába, meghal...*

A kísérleten, amint újabb hírek közlik, immár tul vannak. Megindult a selyemtermelés, nagyban, villannyal.

És ott áll a kis rabszolga, szivéből ontja kincsét és suhog a villanykorbács, ömlik a kincs, ömlik az élet... Mintha csak emberek volnának a szövöszékek és a futószalag mellett.

Megszűnt az oradeai „Florenz“-gyári munkásság sztrájkja

Lapunk legutóbbi száma beszámolt arról, hogy az oradeai „Florenz“ mérleg- és fémáru gyár igazgatósága kizárta az üzem 68 munkását. A gyáros tudatosan provokálta ki ezt az akciót, mert, mint ő mondta, meg akar szabadulni a gyári bizalmiaktól és azoktól a vezetőktől, akik a munkásságot megszervezték, vagyis, akik a „sárga“ szindikátustól áthozták a munkásokat a szocialista szakszervezetbe. Már a kizárás első napján nyilvánvaló volt, hogy a gyáros kizárási akcióját a „sárgák“ teljes erővel támogatják. Amikor a gyár munkássága a kiutasított bizalmiakkal szolidaritást vállalva kivonult, csupán két sárga penészvirág maradt bent, névszerint: Kellner Ödön és Jakabovics Herman. Még aznap este utasítást adtak a „sárgák“ és Steiner Miklós „Carmen“ cipőgyáros által kiktartott vezér: Kis Péter a sárga szindikátusi tagoknak, hogy a kizárt munkásokkal szolidaritást vállalni nem szabad és minden szindikátusi tag menjen be dolgozni. A hat „sárga“ tag közül 4 bement, kettő pedig mindvégig becsületesen kiktartott a szocialista munkássággal. Második héten, hétfőn reggel Leichmann Jenő gyáros ur kijelentette, hogy csak a „nemzeti“ szervezet tagjai dolgozhatnak, a többiek nem! A sárga huligánok, élén a főhuligán Kellnerrel megkezdték aljas aknamunkájukat a munkásság ellen: a sztrájktrórák toborzását. Azonban a régi gyári-munkásságtól csak szembeköpest kaptak. Csúpan néhány falusi napszámost és néhány cigány-kovácsot tudtak sztrájktróráként összeverbuválni. A gyár igazgatósága a tárgyalások folyamán ragaszkodott eredeti álláspontjához, vagyis mintegy 20-25 munkás elbocsájtásához. De amikor látta, hogy a gyár munkássága egységesen kitart, engedett merev álláspontjából és visszavett 58 munkást. Erre a munkásság egyöntetűen felvette a munkát, de nem feledkezve meg a többi kizárt 10 munkásról és folytatja a harcot azok visszavétele érdekében. Hogy ez a harc nem végződött teljesen a munkásság győzelmével, ezt tulnyomórészen a „nemzeti“ sárga Kellner féle árulóknak köszönhet-

jük, akik semmi aljasságtól nem riadtak vissza, a — pánik-hangulat kelésétől a nyílt fenyegetőzésig —, csak hogy harcunkat megbuktassák!

Szaktársak! Mégegyszer ideírjuk a nevét, hadd ismerje meg nemcsak Oradea, hanem egész Románia öntudatos vasmunkássága: Kellner Ödön! Ez a hulla féreg két téglával verte rothadó mellét, hogy ő elmenne egy hideg fákamrába is gyűlésre, de csak a kommunistákhoz! De a „szoc.-demekhez“, oda nem! Ez a rettentő buta barom azt gondolja, hogy a régi egységes szervezethez tartozók elfelejtették azt, hogy ő még ottan is közönséges sztrájktrórá volt! Az 1928. évi „Florenz“-gyári sztrájkkor egyetlen sztrájktrórá volt: Kellner Ödön! De amíg az öntudatos szocialista munkás előtt ez az alak tulzó vörös forradalmárként tetszeleg, ugyanakkor megtámadja a gyárban dolgozó román ajku szaktársainkat és ilyeneket mond: „Nem szégyenled magad, keresztény román létedre olyan Munkás Otthonba jársz, a szoc.-demekhez, ahol zsidó vezetők is vannak!“ (A „nemzetiek-nél“ Kallner alelnök!) A román ajku szaktársak undorodva fordultak el ettől a gerinctelen senkitől, mert látják, hogy ez az alak a gyáros mindenre kapható bérence! Ime, ez nemcsak a munkásosztály árulója, de árulója zsidó fajának is! De levonták a konzekvenciát arról a magát „nemzetieknek“ nevező egyletről is, amelynek ilyen osztály és fajáruló agitatórai vannak!

Egyébként Leichmann ur tévedett, ha azt gondolta, hogy néhány vezető kidobásával meg fogja törni a munkásság harci kedvét! Készülünk egy jobban megszervezett mozgalomra, hogy a január 1-én lejáró kollektív szerződés helyett egy jobb megélhetést biztosító kollektív szerződést kössünk. Hasztalan a Kellner féle árulóknak minden erőlködése, a „Florenz“-gyári munkásság utálattal fordul el tőlük és rendületlenül kitart a saját szervezetük, az osztályharcos szocialista Vas- és Fémmunkás Szövetség mellett!

Florenz-gyári munkások

Az internacionálék és a spanyol események

A spanyol események még mindig homlokterében állanak a nemzetközi politikának. A nagy küzdelem, mely azon a területen folyik a demokrácia és a nemzetközi fasiszmus között, minden pillanatban lángba boríthatja az egész világot. A világ proletáriátusa nemcsak érzelmileg áll a spanyol proletáriátus hősi küzdelme mellett, hanem gyakorlatilag is támogatja azon a nemzetközi munkáshadseregen keresztül, amely Madrid ostrománál szerepelt első ízben s olyan sikeresen, hogy a fasiszta hordák Madrid elleni offenzívája, teljesen kudarcba fullt.

Az események állandóan foglalkoztatják a szakszervezeti és a szocialista Internacionálét is, így annak december 4-5-én tartott közös ülésének napirendjén is szerepelt, amelyen a különböző államokbeli képviselőkön kívül résztvevett a spanyol szakszervezetek megbízásából: Pascual Tomas és a párt részéről: Carlos Herman elvtársak. Nevezettek részletes jelentést terjesztettek elő a spanyol helyzetről, mely a további tanácskozások irányvonalát képezte. Az események gondos mérlegelése után az ülés határozatot hozott, melynek lényege a következő:

Az Internacionálék üdvözlétüket küldik a demokráciáért hőiesen harcoló és magát feláldozó spanyol proletáriátusnak és csodálatukat fejezik ki az egész világ munkássága nevében azokért az eredményekért, melyeket a Madridot ostromló fasiszták fölött arattak. Ugyanakkor erőiesen tiltakoznak azon brutalitás ellen, mely a fasiszta hordák harcmodorát jellemzi, melynek áldozatul esnek ártatlan nők és gyermekek ezrei. Tiltakoznak az ellen, hogy a Népszövetség tétlenül nézi és türi, hogy Olaszország és Németország állandóan mind nagyobb számu katonasággal támogassa a fasiszta tábornokok romboló tevékenységét. Az Internacionálék megállapítják, hogy a nép által óriási többséggel választott kormánynak minden joga megvan az európai államok legteljesebb támogatására, szemben a fölkelőkkel, akik ez ellen a kormány ellen, tehát a népkarát ellen fellázadva, azt diktaturájuk alá akarják kényszeríteni.

A szakszervezeti és szocialista Internacionálék felhívják a kötelékükbe tartozó szervezeteket és munkásokat, hogy fokozatosan összködjenek afölött, hogy a fölkelő fasiszta ban-

dák számára feladott hadianyagok és eszközök azok kezébe jussanak és ennek megakadályozására minden országban létezőeknek megfelelő ellenőrző-bizottságokat.

Követelik a kormányoktól, hogy vessenek véget annak a gyalázatosságnak, hogy a fölkelők marokkói és idegenlégióbéli katonákkal öldökljék a spanyol népet, mely szabadságért és jobb jövőjéért harcol. Ezt kötelességük megtenni a kormányoknak azért is, mert a spanyol események bármely pillanatban világháborúhoz vezethetnek. A két Internacionálé figyelmezteti a világ munkásságát a következőkre:

„A spanyol földön dúló harc a világbéke, a demokrácia és a népszabadság megóvásáért folyik. Tehát a világ munkásságának közös szent ügyét védelmezik a bátor és hős kormánycsapatok. Közös érdekeinket védelmezve, kötelességünk a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatással segíteni őket a fasiszta gyilkosok fölötti győzelem elérésére!“

A 40 órás munkahét gyakorlati keresztülvitele Franciaországban

Léon Blum, népfrenti kormánya rendkívülien sokat javított a francia munkásság igen visszamaradt szociálpolitikai helyzetén. Többek között még június 21-én kimondta a 40 órás munkaidő bevezetését, amelynek gyakorlati keresztülvitelére különböző törvényes rendelkezéseket léptetett életbe a kormány, november 18-iki hatállyal. A törvények egyik legfontosabb intézkedése, hogy világosan és félreérthetetlenül kimondják, hogy

„a 40 órás munkaidő bevezetése nem vonatja maga után a munkásság létfeltételeinek a rosszabbodását“.

A törvény háromféle lehetőséget biztosít a 40 órás munkaidő elosztására aszerint, ahogyan az erre vonatkozó megegyezés megtörténik a munkások és munkáltatók között. Az elosztás történhetik akként, hogy 1. öt napon keresztül napi 8 órát dolgoznak és ezzel szemben a szombat és vasárnap teljes munkaszünetet képez; 2. a munkaidő napi 6 óra és 40 percen való megállapítása, vagy 3. olyan megállapítása, hogy a vasárnapi munkaszünet már szombat déltől kezdődjék. Ha a fenti alap bármelyike alapján köttetnek meg kollektív szerződések, ez esetben a munka-

ügyi miniszter jogába áll, ugyanezt a munkaidőt általában bevezetni az illető város, ipari gócpont, vagy kerületben mindenkire kötelező hatállyal. Olyan esetekben, amikor a fenti munkaidő betartását bizonyos baleset, vagy technikai, vagy egyéb körülmények megszakítják, a munkaügyi miniszter rendelkezése a veszteség behozható napi egy órás munkatöbblettel. Ami a túlórázást illeti, rendkívüli esetekben engedélyezhetők, de évenként 75 óránál több munkaterületet senki sem végezhet és a túlórák megfelelő pótdíjjal díjazandók. A túlidő azonban napi 1 óránál több semmi körülmények között nem lehet s nagyobb mérvű munkanélküliség esetén nem engedélyezhető.

A törvény külön szabályozza a bányamunkások munkaidőjét olyamódon, hogy a földalatt dolgozók munkaidőjét heti 38 óra 40 percen állapítja meg, míg a felszínen dolgozókéét het 40 órában.

A francia gazdasági élet új utjai

Amikor a népfrenti kormány átvette az ország vezetését súlyos gazdasági viszonyokat talált. A parasztság nyomorgott dacára a túltömött gabonakárámoknak, a kisiparosok százával jutottak csödbe s a polgári kormánynak az a szerencsétlen ötlete, hogy a gazdasági válságot a munkások és tisztviselők fizetésének csökkentésével vélte megoldani, kegyeleműdöfést adott a gazdasági életnek.

Léon Blum kormánya gyökeresen megváltoztatta az előbbi gazdasági politikát. Mindenekelőtt nagyszabású közmunkát rendelt el, amivel csökkentette a munkanélküliek számát, javította a munkások és tisztviselők keresetét s ezzel fogyasztóképebbé tette ezeket a tömegeket, a frank leértékelése viszont az ipar számára jelentett fellendülést.

Tévedés azonban föltételezni, hogy ezek az intézkedések osztatlan elismerést váltottak ki. Dehogyan. A nagybankok és egyéb hitelintézetek valósággal ellenlégesen fogadták a kormány intézkedéseit. Ezek az intézmények ugyanis, igen kényelmes üzleti életre rendezkedtek volt be. A betéteseknek adott alacsony kamattal szemben, azok pénzét magas kamatu államkölcsonnökbé fektették, ami minden kockázat nélküli óriási tiszta nyereségeket biztosított ezen intézményeknek. A kormány azonban az állampapírok kamattát „normalizálta“, ami miatt a pénztőkések szörnyű ellenségei lettek a népfrenti kormánynak. Ők pénzelik voltaképpen a fasiszta szervezeteket, ők alapítják a fasiszta újságokat és valósággal szervezetten szabotálják a kormány gazdasági rendelkezéseit.

Ha így a pénztőkések, akkor a nagyipari tőkések sem akarnak a háttérben szorulni. Ők viszont a kormány szociálpolitikai törvényeit szabotálják miáltal előidéznek állandóan az újabb és újabb sztrájkokat, előidéznek az indokolatlan drágaságot, különböző ürgyekkel nem tesznek eleget áruszállítási kötelezettségüknek, főleg azon a címen, hogy a munkások, hol megszállják a gyárakat, hol nem termelnek kellően, hol béremelést kell nekik adni, de az állami bürokráciában ülő híveik is sok kellemetlenséget okoznak a gazdasági életnek s mindezt a kimondott céllal, hogy gazdasági pánikot idézve elő, megbuktassák a kormányt. E célra milliókat áldoznak.

A kapitalizmusnak ezen gaztettei tanulságot jelentenek minden ország munkássága számára, azt a tanulságot, hogy milyen erővel áll szemben, amikor ultra akarja lendíteni az ország közgazdaságát.

NYILATKOZAT

Alulírott Borcea Ioan, lakatos, (a resitai üzem 4;-ik szekciójában), kijelentem, miszerint arra a meggyőződésre jutottam, hogy csak a resitai vasmunkás szakszervezet védi meg ténylegesen az U. D. R. Társaság munkásainak érdekeit.

Kijelentem továbbá, hogy a jövőben megbízható, komoly tagja leszek ennek a szakszervezetnek és többi szakszervezeti társaimmal együtt fogok harcolni a munkásság jogainak megvédéséért.

Kijelentem, hogy e nyilatkozat aláírására senki nem erőszakolt, mintahogy senki nem kényszerített arra sem, hogy a vasmunkás szakszervezetbe belépjek.

Resita, 1936 december hó 5.

Borcea Ioan